

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

C. 2. De Materia ac Forma huius Sacramenti, de singulorúmque Ordinis
Officiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

haberet, eo modo, quo Moyses libi septuaginta seniores asciuit. Proinde potest hac dignitas à Papa extingui: & consequenter non erit de iure diuino, neque Ordinis Sacramentum. Bellarm. lib. 1. de Cleric. cap. 16. contr. 5. Sotus in 4. d. 24. q. 2. art. 4. Azor. p. 2. lib. 4. c. 1. q. 3.

6 *Papatus non est Ordo.*
De Papatu certum est apud omnes Theologos cum non constituere Ordinem ab Episcopatu distinctum, neque distinctum Characterem imprimere. Quia Ordo est Sacramentum constans ex materia & forma: sed Papatus nec habet materiam, nec formam peculiarem: Ergo non est Ordo. Et quia, quamuis Papa habeat maiorem potestatem iurisdictionis, quam Episcopus, tamen in potestate conficiendi Corpus Christi, consecrandi Episcopos, confirmandi, & ordinandi sunt aequales: sed in huiusmodi potestate consistit Character Ordinis: Ergo Papatus Ordo non est. D. Thom. lib. 4. contra gent. cap. 76. Bonac. de sac. dist. 8. q. vii. punct. 1. n. 5. Sotus in 4. dist. 24. q. 2. art. 4. concl. 2.

7 *Sacerdotalis Ordo non est Sacramentum.*
Controuersia est inter Doctores, num singuli Ordines sint vera Sacramenta, (de quo scilicet 2.) Extra controuersiam autem est, Ordinem Sacerdotalem esse verè ac propriè Sacramentum Trident. sess. 23. cap. 2. & can. 1. Si quis dixerit, non esse in nouo Testamento Sacerdotium visibile externum, vel non esse potestatem aliquam consecrandi, & offerendi verum Corpus & Sanguinem Domini & peccata remittendi, & retinendi; sed officium tantum, & nudum ministerium predicandi Euangelium vel eos, qui non predicant non esse Sacerdotes, anathema sit. Quibus verbis Concilium omnes haereticorum imposturas per breui Oratione refellit. Omnes Theologi in 4. dist. 24. & Canon. in cap. Ad abolendam, de haereticis. Ex sacris literis, Patribus, Conciliis, ac rationibus probatur à Marchino de Ord. tr. 1. p. 1. c. 12. & Valentia d. 9. q. 1. punct. 4.

8 *Cuncti Ordines vnum Sacramentum dicuntur.*
Dato quod ex communi sententia Ordines minores Sacramenta sint: tamen cuncti Ordines dicuntur vnum Ordinis Sacramentum. Et hac vnitas est integralis, quatenus sicut ex pluribus membris habentibus diuersa officia, accidentia, & operationes vnum corpus integratur: ita ex pluribus ordinibus vnum integratur Ordo, ex qua integritate completè, ac perfectè Sacramentum Ordinis constituitur. Vel dixerim, Ordines esse vnum Sacramentum vnitatis finis, ad quem omnes vltimate ordinantur, qui est, dignè offerre Eucharistiae Sacrificium, vel in eo ministrare. Marchin. tract. 1. p. 1. cap. 15. n. 14. Filliuc. tract. 9. num. 15.

CAPVT II.

De Materia ac Forma huius Sacramenti, de singulorumque Ordinum Officiis.

9 *Materia proxima est remota Ordo.*
Vt in cunctis Sacramentis materia remota ac proxima reperiatur: materia remota Sacramenti Ordinis est instrumentum aliquod, quo Ordinibus initiando traditur in potestatis spiritibus recipiendae documentum. Proxima verò est eiusmodi instrumenti traditio ab ordinante: &

eiusdem ab ordinando acceptatio. Non est opus, eam materiam esse consecratam, propter quod Christus suo contactu vsque Calicem, ad quem tanquam ad finem cetera reuocantur, consecrauit. Bonac. de Sacram. dist. 1. quest. 2. punct. 1. Filliuc. tract. 9. num. 29. & 30. March. tract. 1. part. 1. c. 16. n. 25. Reginald. lib. 30. n. 7. Valsq. dist. 236. cap. 3.

Contactus materiae est de essentia Sacramenti, ita vt non censeatur ordinatus, qui materiam realiter, ac physicè non contingit. Quia in omnibus aliis Sacramentis, si non sit Physicus contactus, Sacramentum est nullum, vt patet in Baptismo, Confirmatione, & Extrema-Vnctione: Ergo idem fatendum in Ordinis Sacramento. Et quia oportet ad valorem Sacramenti, veritatem eius formae adimpleri: dicitur enim, Accipe hoc, aut illud; quibus verbis imperatur contactus corporalis; si ergo contactus non fiat, formae veritas non implebitur, & ita nullum erit Sacramentum. Et quia Gregorius IX. in cap. Presbyter, de Sacram. non iterum. Apostolica traditione tactum corporalem in Ordinationibus necessarium esse praescribit. D. Thom. in 4. dist. 24. quest. 1. art. 1. quest. iunc. 5. ad 3. Paludan. quest. 1. art. 1. Viguer. cap. 16. §. 6. Valent. dist. 9. quest. 1. punct. 5. Coninch dist. 20. dub. 7. numero 7. Marchi. tract. 1. part. 1. c. 16. n. 10. Fernandez p. 3. cap. 11. §. 6.

Haud tamen hoc ita est intelligendum, vt in Sacerdotio necessum sit hostiam & vinum immediate attingere; sed sufficit Calicem tangere & patenam. Quia qui attingit Calicem moraliter censeatur attingere vinum in eo contentum: & qui attingit patenam, censeatur etiam attingere hostiam in ea existentem. Quamuis tutius sit attingere patenam, & hostiam immediate iuxta ritum Ecclesiae, ne ordinandus se periculo exponat non recipiendi Ordinem. Sotus in 4. dist. 14. q. 1. art. 2. Nufus in supplem. 3. p. 9. 34. art. 5. Diana p. 2. tr. 16. resol. 3. & part. 3. tract. 4. resol. 185.

Scio à grauibz Doctoribus affirmari probabiliter admodum, non esse necessarium, vt ordinandus necessitate Sacramenti, tangat physicè materiam: sed sufficere, si extensione manuum, vel alio signo sensibili aequipollente significet, se talem materiam ei ab Episcopo oblatam acceptare. Quia traditio instrumentorum tantum deseruit ad determinandam potestatem, quae datur: sed ad hoc non requiritur contactus, sed offensio praesens cum signo acceptatio; quia non est eadem ratio, quae in Baptismo, Confirmatione, & Vnctione: non enim dicitur quis lauari, vel vngi, nisi aqua vel oleum eius corpus attingat. Verum contactus materiae saltem erit de necessitate praeccepti Ecclesiastici; vnde si Ordinandus scienter omitat, vel permittat Episcopus, lethaliter peccabit uterque. Quia esset contra omnem Pontificalem Rubricam grauis transgressio. Aluert. in 4. d. 24. Henriq. lib. 10. cap. 10. lit. B. Valsq. dist. 246. c. 2. num. 19. & 20. Laym. lib. 5. tract. 9. cap. 5. num. 4. Hurtad. tract. de Ordine diff. 15. Filliuc. tr. 9. num. 34.

Neque ad substantiam huius Sacramenti, imò neque ad praecceptum implendum, debet fieri simul hic contractus simul esse in eodem instanti Materiali cum verborum prolatione: sed sufficit si simul sit moraliter, id est, sine mora interposita.

Seccio I. De Ordine recept. Sententiæ. 201

posita. Quia cum simulare morali Sacramentum significatio subsistit: siue ergo prolatio verborum ante vel post contactum fiat, nihil refert. Henric. lib. 1. cap. 9. num. 10. Laym. lib. 5. tract. 2. cap. 7. num. 8. Victor. de Baptism. cap. ult. Diana p. 3. tract. 4. resol. 6. & p. 5. tr. 5. resol. 40. & tr. 13. resol. 48.

14 Materia remota sacerdotalis ordinis est Calicis cum vino, & patena cum hostia: materia vero proxima est traditio Calicis cum vino vitis, & patenæ cum hostia triticea. Qua traditione secuta si moriatur Episcopus antequam illa verba proferat: Accipe Spiritum Sanctum, quoniam remiseris peccata, &c. remanet quidem Sacerdos initiatus ordine Sacerdotali ad consecrandum Corpus & Sanguinem Christi, quamvis, his verbis prætermisissis, imperfecta sit Sacerdotalis potestas, cum Sacerdos nequeat à peccatis impendere absolutionem. Vnde duplex materia Sacerdotij assignatur: prima est traditio Calicis cum vino, & Patenæ cum hostia, quæ est potestas offerendi Sacrificium. Secunda est impositio manuum unâ cum verbis: Accipe Spiritum Sanctum &c. Vtraque autem est essentialis, quia distincta potestas confertur. Hinc ordinatio Sacerdotis constat duobus partialibus materiis ad sui perfectionem essentialiter requisitis: & per unamquamque noua supernaturalis potestas impenditur. Sotus in 4. dist. 24. quæst. unica. Bellarm. de Ord. lib. 1. cap. 9. Sylui. in supplem. 3. part. q. 37. art. 2. quæst. 4. Marchin. tr. 2. part. 8. cap. 5. proposit. 1. 2. & 3. Valq. tom. 1. in 3. part. d. 239. cap. 5. Filliuc. tract. 9. n. 42. Hurtad. tract. de ord. diff. 11.

15 Materia Diaconatus est Euangeliorum liber cum manus impositione. Vnde verior est sententia illorum, qui in ordinatione Diaconi duas parciales materias, ac duas parciales formas admittunt: quæ ambæ simul iunctæ vnum integrum Sacramentum ordinationis Diaconalis constituunt. Quia de impositione manus non videtur dubitari posse, cum ex scriptura alia materia minime colligatur. De traditione vero libri Euangeliorum similiter dubitari non potest, siquidem Concilium Florentinum illum assignat pro materia. Ergo vtraque erit de Diaconatus essentia. Nec refert, quod initio Ecclesiæ Diaconi fuerint ordinati per solam manus impositionem. Quia Evangelia nondum erant scripta. Bellarm. lib. 1. de Ord. cap. 9. Victor. de Sacram. num. 227. Laym. lib. 5. tract. 9. cap. 5. n. 2. Marchin. tract. 2. p. 7. c. 2. Henric. lib. 10. c. 8. n. 3. Diana p. 3. tr. 4. resol. 188.

16 Subdiaconatus materia est traditio Calicis vacui, & vacuæ Patenæ. Definitum est in Carthaginensi IV. c. 5. Florentino sub Eugenio IV. in decreto fidei post ultimam sessionem. & Tolentino IV. can. 27.

17 Acolythatus materia remota est duplex, nempe candelabrum cum cereo extincto, & vireosus vacuus. Proxima est porrectio horum instrumentorum, quæ in hoc Ordine duplicantur ad significandum duplicem potestatem. Quia per traditionem primi instrumenti accipit potestatem Ceterarij: per traditionem vero secundi, accipit potestatem ministrandi propinquius ad Altare. Vtriusque autem materiæ meminit Carthaginense Concilium IV. can. 6. Viquer. in institut. cap. 16. §. 6. Valquez diffinit. 237. numero 35. Marchin. tract. 2. part. 5.

cap. 2. Hurtad. de Ordin. diff. 14. Tanner. d. 7. quæst. 2. dub. 3.

Materia remota Ordinis Exorcistatus Liber est exorcismorum. Proxima, traditio eiusdem libri. Meminit huiusce materiæ Concil. Carthag. IV. can. 7. Romanum Pontificale, necnon Romanus Carechismus.

Lectoratus materia remota est liber continens Prophetias veteris ac noui Testamenti. Proxima est eiusdem libri traditio.

Materia Ostiariatus sunt Claves Ecclesiæ. Cymbalum autem, quod etiam ordinando in receptione huius Ordinis porrigitur, vel non est Ostiarius materia, sed sola quædam caremonia, significans munus esse Ostiarij etiam campanas pulsare: vel illud erit minus principalis Ostiarij materia. Porro quamuis de huiusmodi materiis nihil in scriptura habeatur, sufficit tamen traditio Apostolorum, quæ ex perpetua Ecclesiæ consuetudine, & vsu colligitur, necnon ex communi Theologorum sententia.

Verum huius Sacramenti forma sunt verba, quæ ab Episcopo proferuntur imperatiuo modo cum expressione potestatis, quæ confertur. Adhibetur autem forma modo imperatiuo, vt ostendatur, ordinatum debere fungi munere suscepto, ne illud inutiliter suscepisse videatur. Et quidem de essentia formæ sunt omnia illa verba, quibus potestas exprimitur. Habetur in Pontific. D. Thom. in supplem. quæst. 34. art. 4. Valq. dist. 240. cap. 5. num. 8. Henric. lib. 10. cap. 5. lit. B.

Episcopus, qui formam proferat, debet etiam materiam tangendam exhibere; licet valida esset ordinatio, quando plures initiantur Ordine Sacerdotali, si Episcopus prolata semel unica forma in plurali præbeat materiam pluribus successiue tangendam, forma non repetita: licet notabile temporis spacium (puta etiam quartæ horæ dimidium) inter istorum contactum & verborum prolationem elabatur: tamen moraliter simul esse censentur, dummodo continuatione quadam talis contactus peragatur. Porro huiusmodi Ordinationem esse validam, declaratum fuit Romæ in quadam Congregatione testatur Martinus Fornarius de Sacram. Ordin. apud Tolerum cap. 2. num. 5.

Profecto Sacerdotis Officium est Sacramentum Eucharistiæ conficere, Sacramenta administrare, excepta Confirmatione & Ordine, verbum Dei prædicare, populum benedicere. Sylui. in supplem. 3. part. q. 37. art. 2. quæst. 2. 3. & 5. Valq. dist. 236. c. 10.

Ad Diaconum pertinet publicè & cum Stola Euangelium in Ecclesia perlegere, Sacerdoti sacrificanti assistere, eique Panem ac Vinum à Subdiacono accepta porrigere, vel altari imponere, & Sacerdoti in Sacramentis administrandis subseruire. Olim præcipuum Diaconi ministerium erat Eucharistiæ fidelibus dispensare, quo munere illi septem Diaconi ab Apostolis electi Act. 2. fungabantur. Sed hæc potestas ob nonnulla inde accidentia incommoda à Nicæno Concilio Diaconis fuit abrogata. In necessitate tamen haud est illis ablata facultas Eucharistiæ ad infirmos deferendi, absente Presbytero, illamque morte urgente, pro viatico suppeditare. Imò si adsit Sacerdos qui agroto animam agentis sacram synaxim ministrare nollit,

18

Exorcistatus liber exorcismorum.

19

Lectoratus liber continens Prophetias.

20

Ostiariatus Claves Ecclesiæ.

21

Forma Ordinis sunt verba ab Episcopo imperatiuo modo prolata.

22

Episcopus qui formam proferat, debet etiam materiam tangendam exhibere.

23

Officium Presbyteri.

24

Officium Diaconi.

SCOBAR
neof. Mor
Tom II. IV
F. IV

nollet, sed illum deferret: tunc absque illius licentia, & illo etiam invito, liceret Diacono ei vaticum dispensare. A fortiori potest Diaconus pyxidem, in qua Corpus Dominicum repositum est, ab vno Altari ad alium, vel ab vno in locum alium deferre. Quia iure diuino habet potestatem super Corpus Christi contentum in vasis sacris, vt docet D. Thom. 3. part. quest. 82. art. 3. ad 1. Propterea olim Diaconi ministerium erat, Sanguinem Christi populo sub vtraque specie communicanti propinare. Item in necessitate potest Diaconus etiam solemniter baptizare in absentia Episcopi & Presbyteri: quamvis nunc ob Sacerdotum numerum, vsus ille fuit Ecclesia sublati. Præterea diaconi officium est, in doctrinæ ac prædicationis officio Episcopo, vel Presbytero assistere: quamvis ad ipsum non pertineat ex suggesto prædicare: sed solum recitare Euangelium, & ipsum vel fidei articulos Catechismi forma exponere, nisi ob necessitatem aliud ei permittatur. Marchin. de Ordin. tract. 2. part. 2. 3. 4. 5. Filliuc. rr. 9. c. 2.

25
Officium Subdiaconi.

Subdiacono competit, aquam ad ministrum Altaris præparare, Diacono ministrare, pallas Altaris & Corporalia ablueri, Calicem & Patenam in vsu sacrificij eidem offerre, panem consecrandum pro populo in Altari apponere, Crucem in supplicationibus gestare, Epistolam in solemnibus Missa cum Ornamentis illius Ordinis propriis canere. Doct. relati.

26
Ordinum minorum materia.

Cæterum si initiatorum minoribus Ordinibus officia velis edificare. Acolyti Officium est, Subdiacono vteolos cum vino aquaque porrigere, lumina ad sacrificium præparare, & accensum cereum ad Altare transferre. Ad Exorcismum pertinet, manus super energumenos imponere, illisque Exorcismos ad fugandos demones legere; & id non solum corporaliter, sed & spiritualiter Catechumenos obidentes ante ipsam Baptismi susceptionem. Lectoris est legere Prophetias, & scripturas in Ecclesia. Demum pertinet ad Ostiariam claudere, aperire, & custodire Ecclesiam, admittendo dignos ad facta, indignos excludendo. Valent. tom. 4. d. 9. quest. 1. punct. 3. Marchin. tractat. 2. part. 1. 3. 4. 5. 6. 7. & 8. Hurtado tract. de Ord. diff. 1. 1. & sequent.

CAPVT III.

De Ordinis Ministro.

27
Episcopus solus, & quidem proprius, est ordinarius Ordinis Minister.

VIUS Sacramenti Ordinarius Minister solus est Episcopus, & quidem proprius, vt patet ex Tridentino sess. 23. cap. 1. & cap. 7. Quia solus Episcopus est Christianæ Reipublicæ Præfectus, & Sacrorum Princeps: Ad solum verò Præfectum, ac Principem pertinet, officia ac ministeria distribuere. D. Thom. in supplem. 3. p. 9. 38. art. 1. Sylui. ibi. Marchin. tract. 1. p. 2. c. 1. & 2.

28
Licet si excommunicatus, interdicitur, aut suspensus, valide conferat reliquaque requisita adhibeant. Quia potestas Ordines.

Non amittunt hanc potestatem Episcopi, licet sint excommunicati, interditi, aut suspensi, vel priuati Episcopatu. Vnde valide hoc Sacramentum conferunt, si materiam & formam eius, valide conferat reliquaque requisita adhibeant. Quia potestas

fundatur in Charactere Episcopali, qui est indelebilis. Porro id licite minime exercebunt, & Ordinatus ab excommunicato vitando suspensionem incurret, iuxta cap. 1. & 2. de Schismat. Sotus in 4. dist. 25. q. 1. art. 1. Henriq. lib. 10. c. 21. Valq. dist. 24. 3. c. 1.

Angelus ordinarius Sacramentorum Minister esse non potest. Quia ad Sacramenti essentiam sicut exigitur verum & naturale elementum, ita etiam verum ac naturale verbum sensibile; atqui Angelus, etiam assumpto corpore, non dicitur propriè loqui, cum eius locutio non sit vitalis. Atamen diuina dispensatione, & extraordinaria Dei lege posset Angelus Ordines conferre, sicut contigit D. Amphilochio, qui fuit ab Angelo ordinatus Episcopus Iconij: quæ ordinatio ab illius Prouinciæ Episcopis fuit approbata. D. Thom. 3. p. 9. 64. art. 7. Sylui. ibi. Marchin. de Ordin. tr. 1. p. 2. c. 7.

Ex summi Præfatis facultate Ordines minores possunt à Cardinalibus Presbyteris, imò à quolibet Sacerdote simplici conferri. Quia nulla potest sufficiens afferri ratio, cur hoc à Sede Apostolica concedi nequeat. Victor. num. 234. Valent. tom. 4. dist. 9. quest. 3. punct. 1. Coninch. dist. 20. num. 77.

Abbatibus Presbyteri ius mittæ ac baculi habentes benedicti ab Episcopis possunt conferre primam tonsuram & Ordines minores suis subditis Regularibus. cap. Quoniam dist. 69. cap. Cum contingat de atate & qualis. cap. Abbatibus de priuilegiis in 6. Concil. Trid. sess. 23. cap. 10. de Ordines reform. Imò secularibus Episcopis subiectis iurisdictioni, dummodò ipsius Episcopi consensus accedat, & ab eo quisque dimissoriales litteras impetrauerit: ita tamen vt non sufficiat, id ex ipsius iurisdictione generatim Episcopum concessisse; sed hæc concessio semper singulis ordinandis sit necessaria. Quaranta v. Ordo. 5. Abbatibus Sorbus v. Ordines sacri, num. 5. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 29. num. 20. Valq. dist. 24. 3. num. 33. Tambur. de Iure Abbat. tom. 2. d. 2. quest. 7.

Similiter declarauit sacra Congregatio, posse huiusmodi Abbates conferre præfatos Ordines Regularibus, qui dimissoriales litteras speciales suorum superiorum habuerint: necnon specialem assensum Episcopi loci illius, in quo à suis superioribus Ordines sunt conferendi. Idem in pacificariis, & possessione adhuc perseverant plerique Abbates ministrandi Ordines minores tam Clericis secularibus, quam Regularibus, modo prædicto. Tambur. de Iure Abbat. tom. 2. d. 2. quest. 7.

Abbatibus, qui præfatos Ordines conferre possunt id valde efficiunt, etiam si excommunicati, hæretici, suspensi, ac interditi sint. Quia tales etiam valide Sacramenta administrant, licet irregulariter, incurrant eo quod actum Ordinis, qualis est Ordinare, tempore Censuræ exercuerint. Si autem fuerint notorii, seu vitandi, qui ab eis recipiunt tales Ordines ab eorum executione suspenduntur. cap. 1. & 2. de Schismate.

Locus, in quo Abbates hi possunt hosce conferre Ordines est proprium Monasterium solummodò. Cap. Quoniam dist. 69. & cap. Cum tunc in Monasterio de atate & qualis. Si tamen Abbas regularis in alio loco prælati, potest etiam inibi suis subditis Regularibus Ordines conferre præfatos. Lezana tom. 4. sum. v. Ordines sacri, num. 8.

Non